

СЕКЦІЯ 3

РОЗВИТОК БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ ТА ІНШОГО ФІНАНСОВОГО ПОСЕРЕДНИЦТВА В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

ОЦІНКА РЕСУРСНОЇ БАЗИ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Гасій О.В., к.е.н., доц.

ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

Процес поглиблення нестабільності світового та національного фінансового ринку ускладнив всю систему управління в банках України, в тому числі і систему формування їх ресурсної бази. Тому актуальним питанням є аналіз сучасного стану та тенденцій формування ресурсів вітчизняними банківськими установами.

Здійснивши оцінку офіційних статистичних матеріалів Національного банку України, зробимо наступні висновки щодо динаміки пасивів банківської системи України за 2007-2018 рр. [1]:

- зростання ресурсної бази як у частині власних, так і у частині залучених ресурсів;
- перевищення обсягів зобов'язань банків над обсягами власного капіталу;
- зменшення ступеня захисту вкладників банків у 2014 -2015 р. (зниження частки власного капіталу в пасивах до 11,24% та 8,26% відповідно);
- «поглинання» в 2015-2019 рр. елементів власного непокритим збитком по всім групам банків, підтвердженням чого є високі значення частки статутного капіталу у власному;
- «проїдання» власного капіталу банками з державною часткою та банками іноземних банківських груп, що загрожує стійкості та стабільності як банків, так і банківської системи України у цілому;
- зростання сукупного обсягу зобов'язань банківської системи в 2,27 рази.
- зменшення обсягу коштів фізичних осіб, акумульованих банківською системою, як результат зменшення рівня довіри населення до банків та зниження рівня їх доходів, висока тінізація економіки України, девальвація національної валюти.
- загальне зростання динаміки кошти суб'єктів господарювання як в абсолютному, так і відносному вимірі із тенденцією до збільшення (виключення 2009 р.);
- пряма пропорційна залежність динаміки загального обсягу депозитів фізичних осіб та їх строкової частини в банках України;
- фізичні особи при виникненні кризових явищ в економіці не лише зменшують обсяги депозитів в банках України та обсяги строкових коштів, а й змінюють структуру депозитів – зменшують частку строкових депозитів;
- однакова динаміка зміни обсягів строкових коштів суб'єктів господарювання в порівнянні із зміною обсягів строкових коштів фізичних осіб в банках України – зростання протягом 2008 р. та 2010-2013 рр. і зменшення протягом 2009 р. та 2014-2015 рр.;
- перевищення частки строкових коштів фізичних осіб над аналогічним показником по суб'єктам господарювання.

Отже, ресурсна база банків в Україні за період 2008-2018 рр. постійно змінюється як в частині власних ресурсів, так і залучених, що обумовлено багатьма чинниками як зовнішнього, так і внутрішнього характеру. Саме тому для банків надзвичайно важливим є питання формування ефективної депозитної політики, яка була б здатною адаптуватися до постійних змін у динамічному і складному ринковому середовищі. Ці процеси також вимагають від банківських установ виваженого здійснення пасивних операцій, що полягає у

адекватному нарощенні обсягів, оптимізації структури та вдосконалення організації ресурсної бази. Це неможливо без налагодженої системи управління ресурсами.

На рівні держави управління ресурсами банків відбувається через Національний банк України з використанням різноманітних інструментів, які діють для всіх банків однаково. Однак його вплив хоча й істотний, але все-таки залишається опосередкованим, адже банки самостійно, відповідно до стратегії розвитку, створюють ресурсний потенціал за його складовими.

Управління власними ресурсами банків передбачає реалізацію процесів щодо формування статутного капіталу, розподілу прибутку з метою формування фондів внутрішньобанківських фондів, а також підтримання власного капіталу на рівні, достатньому для здійснення місії банку.

Важливе значення в управлінні ресурсами банківських установ повинно приділятися заходам мобілізації тимчасово вільних грошових коштів для їх перетворення у реальні кредитні ресурси. Це передбачає підвищення якості обслуговування клієнтів за індивідуальними підходами, формування вигідних пропозицій при застосуванні вільних і ринкових депозитних процентних ставок за видами, термінами, врахування інфляційної складової та іншими умовами.

Важливим аспектом удосконалення інструментарію залучення клієнтів банку можна вважати розширення спектра банківських послуг, які б надавалися в комплексі із депозитним обслуговуванням. Це означає, що окрім традиційного обслуговування, банки мають розширити спектр послуг для своїх клієнтів за рахунок ведення пенсійних рахунків, нарахування та сплати податків, оплати комунальних послуг, розрахунків по заробітній платі, розширення пропозиції депозитних рахунків змішаного режиму функціонування, що передбачають можливість їх використання для здійснення платежів та є своєрідними фінансовими інвестиціями, що приносять власнику дохід, використання депозитних сертифікатів.

На нашу думку, складність процесу прийняття рішень при управлінні банківськими ресурсами передбачає застосування системного підходу, який складається із управління ліквідністю на основі збалансованості управління активами та пасивами; управління ризиком процентної ставки; хеджування; управління валютним ризиком; управління капіталом. Тому, банкам варто формувати таку структуру ресурсів, яка буде сприяти підтримці стабільного рівня дивідендів і доходів, а також репутації банку на рівні, достатньому для залучення все більшої кількості клієнтів.

Список використаних джерел:

1. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://www.bank.gov.ua>(дата звернення: 08.11.2019).

MITIGATING MORAL HAZARD IN DEPOSIT INSURANCE

Onikiienko S. V.

*Professor of the department of corporate
finance and controlling, doctor of economics, assistant professor,*

SHEE “Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman”

Governmental deposit insurance exists at the time of writing in more than 140 countries [1]. Though with differing structures, powers and coverage, most share the objective of protecting designated bank depositors - thus contributing to the raising of confidence in the banking system, especially in periods of volatility and uncertainty. They are also intended to protect soundly managed and healthy banks (and their stakeholders) from the contagion of defaulting banks the